

آزمون ۸ از ۱۴

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.
امام خمینی (ره)

**پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی
سنجش دوازدهم - مرحله ششم
(۱۴۰۱/۱۱/۱۴)**

علوم انسانی (دوازدهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می‌باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون‌های آزمایشی سنجش و بهره‌مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون‌ها، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می‌گردد. از شما عزیزان دعوت می‌شود، دیدگاه‌های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

کانال تلگرام آزمون‌های آزمایشی سنجش @sanjesheducationgroup

ریاضی و آمار

۱. گزینه ۴ درست است.

کافی است در ضابطه a_n به ازای هر n عدد ۵ قرار داده شود:

$$a_5 = \frac{(-3)^{5-3}}{3 \times 5 - 5} = \frac{9}{10}$$

۲. گزینه ۲ درست است.

این دنباله فیبوناچی است. جملات این دنباله به صورت زیر است:

$$1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, 34$$

مجموع جملات هشتم و نهم برابر است با:

$$a_8 + a_9 = 21 + 34 = 55$$

۳. گزینه ۲ درست است.

$$n = 1 \Rightarrow a_1 = \left[\frac{7}{2^1} \right] = 3$$

$$n = 2 \Rightarrow a_2 = \left[\frac{7}{2^2} \right] = 1$$

$$n = 3 \Rightarrow a_3 = \left[\frac{7}{2^3} \right] = 0$$

$$n = 4 \Rightarrow a_4 = \left[\frac{7}{2^4} \right] = 0$$

بنابراین از جمله سوم به بعد، مقدار جملات برابر صفر هستند؛ لذا مجموع پنجاهویک جمله اول دنباله برابر است با:

$$3 + 1 + 0 = 4$$

۴. گزینه ۴ درست است.

$$\begin{cases} a_n = 3n - 1 & \text{فرد } n \rightarrow a_7 = 3 \times 7 - 1 = 20 \\ a_n = 2^n & \text{زوج } n \rightarrow a_4 = 2^4 = 16 \end{cases}$$

در نتیجه:

$$a_7 - a_4 = 20 - 16 = 4$$

۵. گزینه ۱ درست است.

سه جمله متوالی را $n+1$ و n و $n-1$ در نظر می‌گیریم:

$$a_n = 2n - 3 \Rightarrow \begin{cases} a_{n+1} = 2(n+1) - 3 = 2n - 1 \\ a_n = 2n - 3 \\ a_{n-1} = 2(n-1) - 3 = 2n - 5 \end{cases}$$

$$\Rightarrow 2n - 1 + 2n - 3 + 2n - 5 = 6n - 9 = 15 \Rightarrow n = 4$$

بنابراین جمله وسط برابر است با:

$$a_n = 2 \times 4 - 3 = 5$$

۶. گزینه ۲ درست است.

$$a_n = b_n \Rightarrow 2n^2 + 3n = 3n^2 + 2n - 2 \Rightarrow n^2 - n - 2 = 0 \Rightarrow (n-2)(n+1) = 0 \Rightarrow n = 2, n = -1$$

↓
(غ ق ق)

۷. گزینه ۲ درست است.

$$\text{با فرض } \frac{4n+4}{3n-4} = 6 \text{ داریم:}$$

$$\frac{4n+4}{3n-4} = 6 \Rightarrow 4n+4 = 18n-24 \Rightarrow n = 2$$

۸. گزینه ۳ درست است.

$$a_{n+2} = a_{n+1} - a_n + 3, a_1 = 2, a_2 = 3$$

$$a_3 = a_2 - a_1 + 3 = 3 - 2 + 3 = 4$$

$$a_4 = a_3 - a_2 + 3 = 4 - 3 + 3 = 4$$

$$a_5 = a_4 - a_3 + 3 = 4 - 4 + 3 = 3$$

$$a_6 = a_5 - a_4 + 3 = 3 - 4 + 3 = 2$$

$$a_7 = a_6 - a_5 + 3 = 2 - 3 + 3 = 2$$

$$a_8 = a_7 - a_6 + 3 = 2 - 2 + 3 = 3$$

۹. گزینه ۳ درست است.

ابتدا جمله چهارم a_n را به دست می آوریم:

$$a_n = \sqrt{3 \times 4 + 4} - 1 = 4 - 1 = 3$$

$$b_n = 3 \Rightarrow n^2 - 3n - 25 = 3 \Rightarrow n^2 - 3n - 28 = 0 \Rightarrow (n-7)(n+4) = 0 \Rightarrow \begin{cases} n = 7 \\ n = -4 \text{ (غ ق)} \end{cases}$$

۱۰. گزینه ۲ درست است.

در دنباله فیبوناچی، هر جمله برابر است با مجموع دو جمله قبل از خود:

$$2x - 3 + 4x + 2 = 7x - 8 \Rightarrow 6x - 1 = 7x - 8 \Rightarrow x = 7$$

۱۱. گزینه ۱ درست است.

$$\begin{cases} n = 1 \Rightarrow a_2 = \frac{1}{1+1} = \frac{1}{2} \\ n = 2 \Rightarrow a_3 = 1 \\ n = 3 \Rightarrow a_4 = \frac{1}{1+1} = \frac{1}{2} \\ n = 4 \Rightarrow a_5 = 1 \end{cases}$$

$$a_{\infty} = \frac{1}{2}$$

بنابراین جمله های زوج، برابر $\frac{1}{2}$ و جمله های فرد برابر ۱ هستند؛ لذا:

۱۲. گزینه ۳ درست است.

$$b_5 = \sqrt[3]{12 \times 5 + 4} = \sqrt[3]{64} = 4$$

برای به دست آوردن a_4 داریم:

$$\begin{cases} a_1 = 3 \\ a_2 = a_1 + 2 = 3 + 2 = 5 \\ a_3 = a_2 + 2 = 5 + 2 = 7 \\ a_4 = a_3 + 2 = 7 + 2 = 9 \end{cases}$$

$$\frac{b_5}{a_4} = \frac{4}{9}$$

بنابراین داریم:

۱۳. گزینه ۴ درست است.

$$\begin{cases} a_2 = 4 \times 2 - 2 = 6 \\ a_3 = 4 \times 6 - 2 = 22 \\ a_4 = 4 \times 22 - 2 = 86 \\ a_5 = 4 \times 86 - 2 = 342 \end{cases}$$

۱۴. گزینه ۱ درست است.

$$\begin{cases} n = 8 \Rightarrow a_8 = \frac{8^2 - 1}{8} = \frac{63}{8} \\ n = 5 \Rightarrow b_5 = \frac{3 \times 5 - 6}{2 \times 5 - 2} = \frac{9}{8} \end{cases}$$

$$\frac{a_8}{b_5} = \frac{\frac{63}{8}}{\frac{9}{8}} = 7$$

بنابراین داریم:

۱۵. گزینه ۲ درست است.

برای به دست آوردن جملات منفی، قرار می‌دهیم: $a_n < 0$ لذا داریم:

$$a_n = \frac{n+4}{4n-17} < 0$$

چون n عدد طبیعی است، پس $n+4$ همواره مثبت است؛ لذا:

$$4n - 17 < 0 \Rightarrow 4n < 17 \Rightarrow n < 4,25$$

۱, ۲, ۳, ۴

پس اعداد طبیعی کمتر از $4,25$ برابر است با:

اقتصاد

۱۶. گزینه ۲ درست است.

الف) گاهی با افزایش درآمد مصرف‌کننده، میزان تقاضا برای بعضی از کالاها (مانند کالای پست)، کاهش می‌یابد. بنابراین در کالاهای پست، رابطه بین درآمد مصرف‌کننده و میزان تقاضا، معکوس است. بدین ترتیب، گزینه‌های (۱) و (۳) حذف می‌شوند. (صفحه ۵۱ کتاب درسی)

ب) دولت با «تعریف و اجرای حقوق مالکیت» و حمایت از آن، امنیت خرید و فروش و مبادلات را بهبود می‌بخشد. به همین سبب، دولت اجازه نمی‌دهد تا زمانی که فروشنده اثبات نکند که مالک واقعی چیزی است، آن را بفروشد. (صفحه ۵۸ کتاب درسی)

ج) درآمد حاصل از فروش منابع تجدیدناپذیر مانند نفت، گاز و ... باید صرف خلق دارایی‌های دیگر شود و نباید صرف هزینه‌های جاری کشور (مثل پرداخت دستمزد و ...) گردد که در این صورت نسل‌های آینده ما را نخواهند بخشید. (صفحه ۶۵ کتاب درسی)

(فصل دوم، درس پنجم - کالای معمولی و پست را بشناسید - درس ششم - بهبود عملکرد بازار - سایر درآمدهای دولت)

۱۷. گزینه ۱ درست است.

الف) براساس «اصل مزیت مطلق»، هر کشوری باید کالاهایی را تولید کند که نسبت به سایر کشورها، مقرون به صرفه باشد. بنابراین، کشور C در تولید محصول جو مزیت مطلق دارد (نسبت به دو کشور دیگر با همان میزان عوامل تولید، محصول جوی بیشتری را تولید کرده است). (صفحه ۷۱ کتاب درسی)

ب) کشور B در تولید هر دو کالا نسبت به دو کشور A و C مزیت مطلق ندارد، ولی با توجه به «اصل مزیت نسبی»، در کشور خود در تولید جو نسبت به گندم (به دلیل اینکه هزینه فرصت کمتری دارد)، مزیت دارد؛ بنابراین باید در تولید جو متمرکز شود. (صفحه ۷۲ کتاب درسی)

ج) بدون در نظر گرفتن هزینه‌های حمل و نقل، کشور A می‌تواند گندم را در داخل تولید و جو را از کشور C وارد کند. (صفحه ۷۲ کتاب درسی) (فصل دوم، درس هفتم - اصل مزیت مطلق و نسبی در تجارت)

۱۸. گزینه ۳ درست است.

الف) زمانی که قیمت یک کالا افزایش می‌یابد، تقاضا برای آن کاهش می‌یابد (قانون تقاضا) و تقاضا برای کالای جانشین آن، افزایش می‌یابد؛ زیرا مصرف‌کننده، کالای جانشین را جایگزین آن می‌کند؛ بنابراین، گزینه‌های (۱) و (۲) حذف می‌شوند. (صفحه ۵۱ کتاب درسی)
 ب) برای تعامل قدرتمند با دیگران (سایر کشورها)، کشورها ناگزیرند میان بهره‌برداری از مزیت‌های موجود و خلق مزیت‌های جدید، در جهت افزایش استقلال و اقتدار اقتصادی، دست به انتخاب بزنند. (صفحه ۷۸ کتاب درسی)
 ج) حجم نقدینگی گاهی کم یا زیاد می‌شود. البته در بیشتر موارد، حجم نقدینگی در کشورها با افزایش روبه‌رو است که این افزایش، معمولاً ناشی از عملکرد بانک‌ها است. (صفحه ۹۸ کتاب درسی) (فصل دوم، درس پنجم - کالاهای مکمل را بشناسید - درس هفتم - جنگ‌های تجاری و تحریم‌های اقتصادی - فصل سوم، درس نهم - نقدینگی)

۱۹. گزینه ۳ درست است.

«فقر مطلق» می‌تواند معیاری برای سنجش میزان فقر باشد. مطابق با معیار و تعریف بانک جهانی، افرادی که زیر ۱/۹ دلار در روز درآمد دارند (حداقل معیشت)، زیر خط فقر مطلق‌اند و از تأمین احتیاجات اولیه زندگی خود عاجزند. بر همین اساس می‌توان تولید ناخالص داخلی یا درآمد سرانه کشورها را معیاری برای رتبه‌بندی آن‌ها از نظر فقر مطلق، در نظر گرفت. (صفحه ۸۹ کتاب درسی) (فصل سوم، درس هشتم - بیکاری و رکود چه پیامدهایی دارد؟)

۲۰. گزینه ۱ درست است.

الف) محل برخورد منحنی‌های عرضه و تقاضا یعنی نقطه C، نقطه تعادل و نشان‌دهنده قیمت و مقدار تعادلی است؛ بنابراین، مقدار عرضه و تقاضای تعادلی برابر ۶۰۰ واحد خواهد بود. (صفحه ۵۳ کتاب درسی)
 ب) مازاد عرضه یا کمبود تقاضا در سطوح قیمتی بالاتر از سطح قیمت تعادل ایجاد می‌شوند؛ بنابراین ناحیه ۴، در شرایط مازاد عرضه یا کمبود تقاضا است.
 ج) سطح قیمت ۳۰۰۰ ریال، کمتر از سطح قیمت تعادلی است؛ بنابراین با شرایط مازاد تقاضا یا کمبود عرضه مواجه است. برای محاسبه این میزان عدم تعادل، کافی است تفاوت عرضه و تقاضا در این سطح قیمت محاسبه شود؛

$$\text{واحد } ۸۰۰ = ۲۰۰ - ۱۰۰۰ \rightarrow \text{میزان عرضه} - \text{میزان تقاضا} : \text{مازاد تقاضا (کمبود عرضه)}$$

(فصل دوم، درس پنجم - تعادل در بازار)

۲۱. گزینه ۲ درست است.

الف) یکی از علت‌های بروز تورم در جامعه، نابرابری عرضه و تقاضای کل در اقتصاد است. فزونی تقاضا بر عرضه به‌صورت افزایش قیمت‌ها بروز می‌کند. در این صورت دولت برای مقابله و کنترل تورم باید میزان عرضه کالاها را افزایش دهد. دولت به دو روش می‌تواند عرضه را افزایش دهد: ۱- ظرفیت‌های تولیدی را افزایش دهد. ۲- از طریق واردات محصولات، بازار را تنظیم کند. (صفحه ۱۰۳ کتاب درسی)
 ب) عوارض گمرکی معمولاً براساس قیمت و ارزش کالاها یا بر اساس ویژگی‌ها و مشخصات آن‌ها (مانند حجم، وزن و ...) تعیین و دریافت می‌شود. (صفحه ۶۲ کتاب درسی) (فصل دوم، درس ششم - مالیات غیرمستقیم - عوارض گمرکی - فصل سوم - درس نهم - علل تورم و نقش دولت)

۲۲. گزینه ۲ درست است.

معمولاً برای اندازه‌گیری نرخ تورم از شاخص قیمت مصرف‌کننده (CPI) استفاده می‌کنند. این شاخص براساس رابطه زیر محاسبه می‌شود:

$$CPI = \frac{\text{هزینه سبد بازار در سال گذشته} - \text{هزینه سبد بازار در سال جاری}}{\text{هزینه سبد بازار در سال گذشته}} \times 100$$

$$\frac{25}{100} \frac{40.000 - x}{x}$$

$$25x = 4.000.000 - 100x$$

$$125x = 4.000.000 \rightarrow x = 32.000 \text{ تومان}$$

(صفحه ۱۰۱ کتاب درسی) (فصل سوم، درس نهم - چگونه نرخ تورم را محاسبه می‌کنند؟)

۲۳. گزینه ۴ درست است.

الف) در دوران اخیر، خروج آمریکا از توافق آب‌وهوایی پاریس، توافق‌نامه آسیا - پاسیفیک، توافق برجام و پیمان جهانی سازمان ملل برای بهبود وضعیت مهاجران و پناهندگان، مهم‌ترین موارد نقض پیمان‌های تجاری آمریکا در دوران اخیر است؛ بنابراین فقط گزینه (۲) حذف می‌شود. (صفحه ۷۴ کتاب درسی)

ب) دولت‌ها از طریق حمایت از شرکت‌های تولیدی و مبارزه با فساد، با فقر و بیکاری مبارزه می‌کنند. (صفحه ۹۰ کتاب درسی)
ج) وظیفه «سنجش ارزش» توسط پول باعث شده است که هر یک از کشورها، دارای «واحد ارزش خاص پولی» باشند. (صفحه ۹۸ کتاب درسی)
فصل دوم، درس هفتم - دولت‌ها و تجارت بین‌الملل - فصل سوم، درس هشتم - دولت و مسئله بیکاری و فقر - درس نهم - وظایف پول

۲۴. گزینه ۱ درست است.

برای محاسبه جمعیت ۱۵ سال و بیشتر، ابتدا باید جمعیت فعال این کشور براساس روابط زیر محاسبه شود؛ بنابراین خواهیم داشت:

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100$$

$$\frac{20}{100} = \frac{10}{\text{جمعیت فعال}} \rightarrow \text{جمعیت فعال} = \frac{100 \times 10}{20} = 50 \text{ میلیون نفر}$$

جمعیت غیرفعال + جمعیت فعال = جمعیت ۱۵ سال به بالا

میلیون نفر $70 = 50 + 20$: جمعیت ۱۵ سال به بالا

(صفحه ۸۵ کتاب درسی) (فصل سوم، درس هشتم - اشتغال و بیکاری)

۲۵. گزینه ۴ درست است.

الف) نادرست است؛ زیرا پول پرداخت‌شده توسط خانوارها بابت خرید کالا و خدمات با عبور از بازار کالا و خدمات (نه بازار عوامل تولید) به‌عنوان درآمد بنگاه‌ها دریافت می‌شود. (صفحه ۴۹ کتاب درسی)

ب) درست است. (صفحه ۸۴ کتاب درسی)

ج) نادرست است؛ زیرا مالیات بر ارزش افزوده، چندمرحله‌ای است و در هر یک از مراحل تولید و تکمیل تا مصرف نهایی برحسب ارزش افزوده گرفته می‌شود. (صفحه ۶۳ کتاب درسی)

د) نادرست است؛ زیرا براساس اصل «مزیت نسبی»، کشورها منابع کمیاب خود را صرف تولید کالاهایی با هزینه فرصت کمتر می‌کنند. (صفحه ۷۲ کتاب درسی)

ه) درست است. (صفحه ۹۵ کتاب درسی)

فصل دوم، درس پنجم - جریان چرخشی ساده - درس ششم - مالیات بر ارزش افزوده - درس هفتم - اصل مزیت مطلق و نسبی در تجارت - فصل سوم، درس هشتم - منابع غیرفعال و منحنی مرز امکانات تولید

۲۶. گزینه ۲ درست است.

کشورها در جهت گسترش روابط اقتصادی‌شان با کشورهایی که دیدگاه‌های نزدیک سیاسی دارند، با آن‌ها پیمان‌های تجاری وضع می‌کنند و تعرفه‌ها را کاهش می‌دهند. (صفحه ۷۴ کتاب درسی) (فصل دوم، درس هفتم - دولت‌ها و تجارت بین‌الملل)

۲۷. گزینه ۱ درست است.

الف) موارد ذکرشده در تمامی گزینه‌ها به‌جز گزینه (۱)، از عوامل ایجاد بی‌ثباتی و ناامنی در فضای کسب‌وکار است. با این حال، در اقتصاد ایران، بی‌ثباتی در قیمت‌ها، بر بی‌ثباتی بازار کار و فعالیت‌های اقتصادی اثر منفی قابل توجهی گذاشته است و خود یکی از عوامل مهم بیکاری و رکود به‌شمار می‌رود. (صفحه ۹۰ کتاب درسی)

ب) اخذ مالیات توسط دولت سه هدف اصلی و مهم دارد: ۱- مالیات برای تأمین مالی اهداف و پشتیبانی از فعالیت‌های دولتی مانند امنیت، دفاع، امور قضایی، آموزش و بهداشت عمومی ضروری است. بنابراین هدف اصلی مالیات این است که درآمد دولت را تا حدی بالا ببرد که عملکرد دولت مؤثر واقع شود. ۲- کاهش رفتارهای نامناسب و تشویق فعالیت‌های مطلوب ۳- کاهش نابرابری بین افراد کم‌درآمد و پردرآمد؛ بنابراین گزینه (۱) مربوط به اهداف اخذ مالیات نیست. (صفحه ۶۰ کتاب درسی)

فصل دوم، درس ششم - مالیات‌ها - فصل سوم، درس هشتم - دولت و مسئله بیکاری و فقر

۲۸. گزینه ۳ درست است.

آنچه در سنجش تعداد بیکاران اتفاق می‌افتد، گاهی با احساس عمومی جامعه از بیکاری سازگار نیست، زیرا؛
۱- طبق تعریف، کسانی را که از جست‌وجوی شغل دلسرد شده‌اند، بیکار محسوب نمی‌کنند. (گزینه ۲، بیکار محسوب کرده است).
۲- همه کسانی را که به‌صورت پاره‌وقت مشغول به کارند، شاغل به حساب می‌آورند؛ درحالی‌که آن‌ها در جست‌وجوی شغل تمام‌وقت هستند و خود را شاغل به حساب نمی‌آورند. (گزینه ۳)
۳- همه کسانی را که در غیر از زمینه تخصصی‌شان مشغول به کار و فعالیت هستند، شاغل محسوب می‌کنند. (گزینه ۱ بیکار محسوب کرده است).
۴- برخی افراد نیز ممکن است به دلایلی مانند اشتغال در بخش غیررسمی، یا به امید بهره‌مندی از بیمه بیکاری و ... با مأموران آمارگیری درباره وضعیت شغلی خود با صداقت برخورد نکنند. (گزینه ۴ ثابت نبودن وضعیت شغلی را مطرح کرده است). (صفحه ۸۶ کتاب درسی) (فصل سوم، درس هشتم - نرخ بیکاری)

۲۹. گزینه ۴ درست است.

در صورتی یک کشور می‌تواند به وضعیت استقلال و استحکام اقتصادی نزدیک شود که؛
۱- راه‌های تأمین کالاهای وارداتی یا بازارهای فروش کالاهای صادراتی را گوناگون کند.
۲- با خلق مزیت‌های جدید اقتصادی، امکان تأمین نیازهای مهم و اساسی را در داخل کشور فراهم کند.
۳- به علم و فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان توجه بیشتری داشته باشد.
بنابراین فقط گزاره ذکرشده در گزینه (۴)، از راه‌های نزدیک شدن به استقلال اقتصادی است. (صفحه ۷۴ و ۷۵ کتاب درسی) (فصل دوم، درس هفتم - جنگ‌های تجاری و تحریم‌های اقتصادی)

۳۰. گزینه ۴ درست است.

الف) اولین اسکناس‌ها، رسیده‌های صادرشده توسط تجار یا صرافان معتبر بودند که با پشتوانه طلا و نقره نزد آن‌ها، صادر می‌شدند. (صفحه ۹۵ کتاب درسی)
ب) قدرت خرید پول با تورم رابطه معکوس دارد و تورم نشان می‌دهد که قدرت خرید پول چقدر کاهش یافته است. (صفحه ۱۰۱ کتاب درسی) (فصل سوم، درس هشتم - پول چیست؟ - تورم)

علوم و فنون ادبی

۳۱. گزینه ۳ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

۱ و ۲) طبق صفحه ۶۹ کتاب فنون ادبی ۳ درست است.
۳) طبق صفحه ۱۵ کتاب فنون ادبی ۲ نادرست است. (عطاملک جوینی از نویسندگان قرن هفتم هجری است و نثر کتاب تاریخ جهانگشا، مصنوع و دشوار است).
۴) طبق صفحه ۷۰ کتاب فنون ادبی ۳ درست است.

۳۲. گزینه ۴ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

۱) سلمان ساوجی: در غزل توجه خاصی به سعدی و مولوی داشته و قصایدی به سبک عراقی دارد. (طبق صفحه ۱۷ کتاب فنون ادبی ۲)
۲) پروین (رخشنده) اعتصامی، قصیده را به سبک ناصر خسرو و به روانی و لطافت سعدی می‌سرود. (طبق صفحه ۷۰ کتاب فنون ادبی ۳)
۳) اشعار مهدی اخوان ثالث، اجتماعی است؛ نه اخلاقی. (طبق صفحه ۷۲ کتاب فنون ادبی ۳)
۴) طبق صفحه ۷۳ کتاب فنون ادبی ۳ درست است.

۳۳. گزینه ۱ درست است.

طبق صفحه ۷۶ کتاب فنون ادبی ۳، خطاهای متن عبارت‌اند از:
۱) شاعران عصر انقلاب بیشتر در قالب‌های سنتی غزل، مثنوی، رباعی و دوبیتی شعر سروده‌اند (نه قصیده).

۳۲) روح حماسی (نه اخلاقی) اشعار دوران مقاومت که با موجی از عرفان (نه عشق) آمیخته شده، موجب تحوّل و دگرگونی زبان و محتوای شعر این دوره می‌شود.

۳۴. گزینه ۲ درست است.

طبق صفحه ۷۸ کتاب فنون ادبی ۳

۳۵. گزینه ۴ درست است.

مهاجر کوچک اثر محمدرضا سرشار معروف به رضا رهگذر است و ضیافت، اثر سیدمهدی شجاعی است. (طبق صفحات ۷۹ و

۸۰ کتاب فنون ادبی ۳)

۳۶. گزینه ۳ درست است.

طبق صفحات ۷۱ تا ۸۰ کتاب فنون ادبی ۳

۳۷. گزینه ۱ درست است.

به ترتیب، طبق صفحات ۷۲، ۸۲، ۷۰ و ۸۰ کتاب فنون ادبی ۳

۳۸. گزینه ۲ درست است.

ردّ گزینه‌های دیگر:

(۱) باور به اختیار از ویژگی‌های سبک خراسانی است که البته در این ابیات نیز دیده نمی‌شود.

(۳) وجود لغات عربی از ویژگی‌های زبانی سبک عراقی است.

(۴) در این ابیات، تشبیه وجود ندارد.

۳۹. گزینه ۴ درست است.

با توجه به ویژگی‌های زبانی، ادبی و فکری (طبق درس ۴ کتاب فنون ادبی ۲)

۴۰. گزینه ۳ درست است.

همه گزینه‌ها بر وزن (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن) است به جز گزینه ۳ که بر وزن (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن) است.

۴۱. گزینه ۴ درست است.

علامت و دسته‌بندی هجایی همه گزینه‌ها درست است؛ به جز گزینه ۴ که به صورت زیر است:

مَد	را	بَ	ب	تا	مَه	دُ	شُ	شَب	مَن	چَ	بِ	دَم	مَ
-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-
مستف (فع لن)		مستفعل				مستفعل				مستفعل			

۴۲. گزینه ۲ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) در رکن دوم مصراع دوم به جای (U-U) مفاعلن، (-UU-) مفتعلن آمده است. (قلب)

(۳) در رکن سوم مصراع اول به جای (-UU-) مفتعلن، (U-U) مفاعلن آمده است. (قلب)

(۴) در رکن سوم هر دو مصراع به جای (-UU-) مفتعلن، (U-U) مفاعلن آمده است. (قلب)

۴۳. گزینه ۳ درست است.

بررسی اختیارات وزنی بیت:

(۲) آوردن فاعلاتن به جای فَعَلاتن در رکن اول هر دو مصراع

(۳) آوردن «فع لن» به جای «فَعَلن» در رکن پایانی مصراع دوم (ابدال)

(۴) بلند بودن هجای پایانی مصراع اول

۴۴. گزینه ۴ درست است.

بررسی وزن بیت‌ها:

(الف) فَعَلاتن فَعَلاتن فَعَلاتن فَعَلن (شاعر در رکن پایانی هر دو مصراع به جای فَعَلن، فع لن آورده است = اختیار شاعری ابدال)

(ب) مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن (شاعر در رکن سوم مصراع دوم به جای مفتعلن، مفاعلن آورده است = اختیار شاعری قلب / بلند بودن نیم مصراع دوم نیز اختیار وزنی دیگر این بیت است.)

۴۵. گزینه ۱ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) آوردن فاعلاتن به جای فَعَلاتن در رکن اول مصراع دوم / بلند بودن هجای پایانی مصراع دوم / ابدال در رکن پایانی مصراع دوم (وزن بیت: فَعَلاتن فَعَلاتن فَعَلاتن فَعَلن)

(۲) بلند بودن هجای پایانی در هر دو مصراع (وزن بیت: مفاعلن فَعَلاتن مفاعلن فَعَلن)

(۳) بلند بودن هجای پایانی در هر دو مصراع (وزن بیت: مفاعلن مفاعلن مفاعلن مفاعلن)

(۴) بلند بودن هجای پایانی در مصراع اول (وزن بیت: مستفعلن مفاعلن مستفعلن فَعَلن)

۴۶. گزینه ۴ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) سنگ حادثه = تشبیه فشرده اضافی

(۲) آینه آب = تشبیه فشرده اضافی

(۳) تلمیذ بی ارادت (مانند) عاشق بی زر است و رونده بی معرفت (مانند) مرغ بی پر = تشبیه فشرده اسنادی

(۴) مس وجود، کیمیای عشق = تشبیه فشرده اضافی / (مانند) زر شوی = تشبیه فشرده اسنادی / چو مردان ره = تشبیه گسترده

۴۷. گزینه ۳ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) ادات تشبیه و وجه شبه ندارد.

(۲) ادات تشبیه و وجه شبه ندارد.

(۳) سینه (مشبه)، چون (ادات تشبیه)، دریا (مشبه به)، گشاده (وجه شبه)

(۴) ادات تشبیه و وجه شبه ندارد.

۴۸. گزینه ۱ درست است.

بررسی ابیات:

الف) تکرار واژه‌های «دام - دانه» = واژه‌آرایی / تکرار مصوت بلند «ا» و صامت «د» ← واج‌آرایی

ب) تکرار واژه «چشم» = واژه‌آرایی / دریای غم، شب هجر ← اضافه تشبیهی

ج) تشبیه ندارد / برگ سفر ساز ← کنایه

د) تشبیه ندارد / ای مرغ ← تشخیص

۴۹. گزینه ۲ درست است.

بررسی آرایه‌های بیت:

تکرار واژه «باد» در مصراع دوم ← واژه‌آرایی / تکرار مصوت کوتاه «و» و مصوت بلند «ا» ← واج‌آرایی / تضاد بین «آب و آتش»

/ تناسب بین «آب، خاک، باد، آتش» / چهار تشبیه دارد: ۱- امرت مانند خاک طولانی باشد. ۲- امرت مانند باد در حرکت

باشد. ۳- لطفت مانند آب، روان باشد. ۴- نورت مانند آتش همه جا را روشن و گرم کند.

۵۰. گزینه ۴ درست است.

بررسی ابیات:

الف) واج‌آرایی ← تکرار صامت «ز» / واژه‌آرایی ← تکرار واژه «سوز»

ب) واج‌آرایی ← تکرار مصوت کوتاه «و» / واژه‌آرایی ← تکرار واژه «لب» / تشبیه ← لب لعل

ج) واژه‌آرایی ← تکرار واژه «سنبل، گل» / تشبیه ← سنبل زلف، گل رخسار / تشخیص ← ای باد

رد گزینه‌های دیگر:

(۱) ب، تشخیص ندارد. / الف، تشبیه ندارد.

(۲) ج، واج‌آرایی ندارد. / الف، تشبیه ندارد.

۳) الف، تشخیص ندارد.

۵۱. گزینه ۱ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

۱) طبق صفحه ۸۱ کتاب فنون ادبی ۳ درست است.

۲) وزن بیت (فاعلاتن فاعلاتن فاعلن) و همسان است.

۳) هیچ اختیار شاعری وزنی در بیت دیده نمی‌شود.

۴) چشم او (مانند) یک چشمه الماس است = تشبیه فشرده.

۵۲. گزینه ۳ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

۱) وزن عروضی بیت درست است.

۲) هیچ اختیار شاعری وزنی در این ابیات وجود ندارد.

۳) طبق صفحه ۷۱ کتاب فنون ادبی ۳، این ابیات از منظومه افسانه (نه منظومه ققنوس) سروده نیما یوشیج، پدر شعر نو است.

۴) همچو ساقه گیاهی فشرده: تشبیه / دل سپردن = کنایه

۵۳. گزینه ۴ درست است.

در همه گزینه‌ها به مفهوم نوین آزادی (آزادی‌های سیاسی و اجتماعی) اشاره شده است؛ به جز گزینه ۴ که درباره آزادی و رهایی از تعلقات دنیوی و قدرت و ثروت است.

۵۴. گزینه ۲ درست است.

موضوع و مفهوم اصلی همه گزینه‌ها و بیت سؤال درباره ظلم و بیداد است، اما در بیت سؤال و گزینه ۲ به مفهوم نزدیک‌تری اشاره شده و آن اینکه: عدل ظاهری که مایه فریاد محرم و بیگانه باشد و همه انسان‌ها را به خشم آورد، از هر ظلم و بیدادی بدتر است و همه آرزوی نابودی آن را دارند.

۵۵. گزینه ۴ درست است.

مفهوم همه گزینه‌ها درست نوشته شده؛ به جز مفهوم گزینه ۴ که اتفاقاً درباره ناامیدی و تلاش نکردن برای رسیدن به آزادی و نور رهایی است.

جامعه‌شناسی

۵۶. گزینه ۴ درست است.

در جوامع نخستین، قدرت بدنی منبع دستیابی به قدرت تنبیهی بود و هنوز هم در برخی از گروه‌ها برای مردان قوی‌هیکل و قوی‌پنجه، منبع قدرت است. ناپلئون استثنائاً به خاطر جثه کوچکش معروف بود. (جامعه‌شناسی ۳ - درس ۶)

۵۷. گزینه ۱ درست است.

هر واحدی از جامعه و هر کنشی از افراد و گروه‌های اجتماعی که مستقیماً در تنظیم اهداف جامعه مشارکت یا با قدرت سروکار دارد، سیاسی به‌شمار می‌رود. در گذشته، سیاست و حکومت یکی گرفته می‌شد، ولی امروزه، سیاست را با هیچ مقوله عینی و محسوسی یکی نمی‌گیرند. (جامعه‌شناسی ۳ - درس ۶)

۵۸. گزینه ۱ درست است.

منابع و عوامل قدرت، در واقع ظرف‌ها و قالب‌هایی هستند که ابزار سه‌گانه قدرت، درون آن‌ها شکل می‌گیرند و اعمال می‌شوند. (جامعه‌شناسی ۳ - درس ۶)

۵۹. گزینه ۲ درست است.

قدرت بیشتر منفی قلمداد می‌شد. (جامعه‌شناسی ۳ - درس ۶)

۶۰. گزینه ۱ درست است.

غلبه قدرت‌هایی مانند سلجوقیان، خوارزمشاهیان، مغولان و عثمانی که در چارچوب فرهنگ قومی و قبیله‌ای رفتار می‌کردند، مانع از آن شد تا ظرفیت‌های فرهنگ اسلامی و ارزش‌های اجتماعی آن به‌طور کامل آشکار شود. فرهنگ اسلامی به‌دلیل قدرت و غنای خود، گروه‌های مهاجم بیگانه را درون خود هضم و جذب می‌کرد یا دست‌کم آنان را ناگزیر می‌ساخت که برای بقای خود، در ظاهر از مفاهیم و ارزش‌های دینی استفاده کنند. عقاید و ارزش‌های جهانی اسلام، فارغ از عملکرد قدرت‌های سیاسی و با تلاش و کوشش عالمان مسلمان، از مرزهای جغرافیایی و سیاسی جوامع مختلف عبور کرد و بر قدرت‌های سیاسی این مناطق تأثیر گذاشت. (جامعه‌شناسی ۲ - درس ۴)

۶۱. گزینه ۳ درست است.

استعمار به‌معنای اشغال یک سرزمین خارجی، با توسل به قدرت نظامی و سیاسی است. کشور فاتح را دولت استعماری و کشور به بند کشیده‌شده را مستعمره می‌نامند. استعمار نوعی جهان‌گشایی و امپراتوری است که از قرن پانزدهم توسط اروپاییان آغاز شد و در قرن نوزدهم به اوج رسید. در این مدت، تصرفات اروپاییان از ۳۵ درصد کره زمین به ۶۷ درصد رسید. استعمار نو پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال‌طلبانه کشورهای مستعمره، طی قرن بیستم به‌وجود آمد. در استعمار نو، کشورهای استعمارگر با استفاده از شرایط مساعدی که در دوره استعمار ایجاد کرده‌اند، از مجریان بومی و داخلی کشورهای مستعمره، برای رسیدن به اهداف استعماری خود استفاده می‌کنند. دولت‌های استعمارگر برای به قدرت رساندن نیروهای وابسته به خود، از کودتای نظامی نیز استفاده می‌کنند. جهان غرب در استعمار فرانسه، هویت فرهنگی دیگر کشورها را هدف قرار می‌دهد؛ یعنی به عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های فرهنگ‌های دیگر هجوم می‌برد و باورها و ارزش‌های فرهنگی خود را تبلیغ و ترویج می‌کند. (جامعه‌شناسی ۲ - درس ۳)

۶۲. گزینه ۴ درست است.

فرهنگ‌هایی که به حقیقتی قائل نباشند، نمی‌توانند معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف داشته باشند و در نتیجه، نمی‌توانند از حقانیت ارزش‌های خود دفاع کنند. فرهنگی که صرفاً متوجه نیازهای مادی و دنیوی انسان است و از نیازهای ابدی و معنوی او چشم‌پوشی می‌کند، بشر را به بحران‌های روحی و روانی گرفتار می‌سازد. فرهنگ جهانی باید دارای دو سطح از عقلانیت باشد؛ ابتدا باید به پرسش‌های بنیادین بشر درباره انسان و جهان پاسخ دهد. اگر فرهنگی نتواند به این پرسش‌ها پاسخ دهد، توانایی دفاع از هویت خود را نخواهد داشت. (جامعه‌شناسی ۲ - درس ۲)

۶۳. گزینه ۲ درست است.

براساس قرآن کریم، انسان هنگامی به کرامت و خلافت دست می‌یابد که به ابعاد دنیوی و این جهانی خود محدود نشود و هرچه می‌تواند به خداوند نزدیک‌تر شود. ادبیات مدرن به سلوک‌های معنوی و مکاشفات و مشاهدات الهی انسان توجهی ندارد، بلکه حالات روانی آدمیان در زندگی روزمره و این جهانی را منعکس می‌کند؛ به همین دلیل، رمان در فرهنگ غرب، بیشترین اهمیت را پیدا کرده است. روشنگری در سده‌های هفدهم و هجدهم میلادی، بیشتر شکلی عقل‌گرایانه داشت. روشنگری با رویکرد دنیوی، اگر با شناخت عقلی همراه باشد، به‌دلیل اینکه وحی را نمی‌پذیرد، به دئیسم منجر می‌شود. در بحران معرفت‌شناختی امکان تشخیص درست یا غلط بودن باورها و اندیشه‌ها و خوب یا بد بودن هنجارها و رفتارها از بشر سلب می‌شود. (جامعه‌شناسی ۲ - درس ۵)

۶۴. گزینه ۴ درست است.

این پرسش‌ها و پاسخ‌های بنیادی، همان عقاید اساسی یا تصاویر بنیادی هر فرهنگ را از انسان و جهان می‌سازند و به‌مثابه روح یا شالوده آن فرهنگ عمل می‌کنند. فرهنگ، شیوه زندگی اجتماعی انسان‌ها را شکل می‌دهد و خود نیز محصول آگاهی و عمل مشترک انسان‌هاست. وقتی فردی درباره موضوعی خاص می‌اندیشد، در محدوده فردی و ذهنی خود قرار دارد، ولی هنگامی که اندیشه‌اش را به‌صورت گفته یا نوشته بیان می‌کند یا براساس اندیشه و تصمیم خود با دیگران رفتار می‌کند، به جهان فرهنگی وارد می‌شود.

بین دو بخش ذهنی و فرهنگی جهان انسانی تناسب و هماهنگی وجود دارد. هر فرهنگی نوع خاصی از عقاید و خصوصیات ذهنی را در افراد به وجود می‌آورد و به همان نوع از عقاید و خصوصیات، اجازه بروز می‌دهد. هر نوع عقیده و اخلاقی نیز فرهنگی متناسب با خود را جست‌وجو می‌کند. (جامعه‌شناسی ۲- درس ۱)

۶۵. گزینه ۲ درست است.

الف: فرهنگ هایی که به حقیقتی قائل نباشند، نمی‌توانند معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف داشته باشند و در نتیجه نمی‌توانند از حقانیت ارزش‌های خود دفاع کنند.

ب: آدمی درباره مرگ و زندگی خود پرسش‌های بنیادینی دارد که باید به آن‌ها پاسخ داده شود. او علاوه بر نیازهای مادی و دنیوی، نیازهایی ابدی و معنوی دارد. فرهنگی که صرفاً متوجه نیازهای مادی و دنیوی انسان است و از نیازهای ابدی و معنوی او چشم‌پوشی می‌کند، بشر را به بحران‌های روحی و روانی گرفتار می‌سازد. (معنویت)

ج: فرهنگ جهانی باید روحیه تعهد و مسئولیت را در انسان‌ها ایجاد کند تا زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول را فراهم آورد. د: فرهنگ جهانی باید دارای دو سطح از عقلانیت باشد؛ ابتدا باید به پرسش‌های بنیادین بشر درباره انسان و جهان پاسخ دهد. اگر فرهنگی نتواند به این پرسش‌ها پاسخ دهد، توانایی دفاع از هویت خود را نخواهد داشت. (عقلانیت سطح اول) (جامعه‌شناسی ۲- درس ۲)

۶۶. گزینه ۱ درست است.

قومی که در اثر تهاجم نظامی شکست می‌خورد، اگر هویت فرهنگی‌اش را حفظ کند، با ضعیف شدن تدریجی قدرت نظامی مهاجم، می‌تواند استقلال سیاسی خود را به دست آورد و اگر فرهنگی غنی و قوی داشته باشد، می‌تواند گروه مهاجم را در فرهنگ خود هضم کند و به خدمت گیرد.

مردمی که برتری فرهنگی جهان غرب را پذیرفته باشند، هویت خود را در حاشیه جهان غرب جست‌وجو می‌کنند و به مسیری می‌روند که جهان غرب برای آنان ترسیم می‌کند.

قدرت سیاسی جوامع اسلامی که تا قبل از استعمار، بیشتر قومی و قبیله‌ای بود و در دوران استعمار، از طریق سازش با دولت‌های غربی، با قدرت استعمارگران پیوند خورد و استبداد ایلی و قومی به صورت استبداد استعماری درآمد.

بسیاری از نخبگان کشورهای اسلامی تا قبل از انقلاب اسلامی ایران، برای مقابله با سلطه استعمار، از مکاتب و روش‌های غربی مانند ناسیونالیسم یا مارکسیسم استفاده می‌کردند. این مکاتب علاوه بر اینکه وحدت امت اسلامی را مخدوش می‌کردند، مورد حمایت مردمی که در دامان فرهنگ اسلام تربیت یافته بودند نیز قرار نمی‌گرفتند. (جامعه‌شناسی ۲- درس ۳ و ۴)

۶۷. گزینه ۴ درست است.

در جهان اسلام، در مقابل نفوذ و سلطه فرهنگ غرب، مقاومت‌هایی شکل گرفت که ریشه در فرهنگ اسلامی داشت. متفکران جهان اسلام، خطرات سلطه فرهنگ غرب و فراموشی فرهنگ و هویت اسلامی را گوشزد کردند. (جامعه‌شناسی ۲- درس ۴)

۶۸. گزینه ۲ درست است.

این پرسش‌ها و پاسخ‌های بنیادی، همان عقاید اساسی یا تصاویر بنیادی هر فرهنگ را از انسان و جهان می‌سازند و به مثابه روح یا شالوده آن فرهنگ عمل می‌کنند.

جهان انسانی به دو بخش فردی و اجتماعی تقسیم می‌شود؛ بخش فردی آن به زندگی شخصی و فردی انسان‌ها بازمی‌گردد. ابعاد ذهنی، اخلاقی و روانی انسان‌ها به این بخش تعلق دارد. هر کدام از ما دانسته‌ها، تجربه‌ها و خلیات ویژه‌ای داریم که افراد دیگر با ما در آن‌ها شریک نیستند.

فازایی جامعه‌ای را که عقاید و ارزش‌های آن حق باشد، اما هنجارها و رفتارهای آن موافق و همسو با حق نباشد، مدینه فاسقه می‌نامند. فرهنگ جهانی باید روحیه تعهد و مسئولیت را در انسان‌ها ایجاد کند تا زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول را فراهم آورد. (جامعه‌شناسی ۲- درس ۱ و ۲)

۶۹. گزینه ۴ درست است.

استعمار نو پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال طلبانه کشورهای مستعمره، طی قرن بیستم به وجود آمد. در استعمار نو، کشورهای استعمارگر با استفاده از شرایط مساعدی که در دوره استعمار ایجاد کرده‌اند، از مجریان بومی و داخلی کشورهای مستعمره، برای رسیدن به اهداف استعماری خود استفاده می‌کنند.

در استعمار نو، کشور استعمارگر با اتکاء به قدرت اقتصادی خود، با استفاده از نهادهای سازمان‌های اقتصادی و سیاسی بین‌المللی و از طریق دولت‌های دست‌نشانده، کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر را در اختیار می‌گیرد. (جامعه‌شناسی ۲- درس ۳)

۷۰. گزینه ۳ درست است.

رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان، سبب پیدایش و رشد برخی نهضت‌های جدید دینی شده است که از آن با عنوان پروتستانتیسم یاد می‌شود.

اگر انسان به ابعاد دنیوی خود محدود بماند، گمراه می‌شود و حیاتی حیوانی یا پست‌تر از آن خواهد داشت.

اگر در فرهنگ‌های دینی، افرادی هواهای نفسانی خود را دنبال کنند، آن را به صورت آشکار و رسمی اظهار نمی‌کنند، بلکه نفس‌پرستی خویش را در قالب مفاهیم دینی پنهان می‌کنند.

روشنگری با رویکرد دنیوی، اگر با شناخت عقلی همراه باشد، به دلیل اینکه وحی را نمی‌پذیرد به دئیسم منجر می‌شود. (جامعه‌شناسی ۲- درس ۵)

عربی

۷۱. گزینه ۱ درست است.
خطاها به ترتیب:
(۲ به ما، وعده داده بود (۳ قبرها (۴ خدای مهربان ما، وعده (ص ۲۸ عربی یازدهم)
۷۲. گزینه ۴ درست است.
خطاها به ترتیب:
(۱ جست‌وجو کرد، خدایت (۲ باید، پاها (۳ جست‌وجو کنی (ص ۱۹ و ۳۳ عربی یازدهم)
۷۳. گزینه ۱ درست است.
خطاها به ترتیب:
(۲ پیامبر، قلبی خشن (۳ پیامبران (۴ اخلاق‌شان، نیکو گردانیدند (ص ۳۹ عربی دوازدهم - ص ۱۲ عربی یازدهم)
۷۴. گزینه ۲ درست است.
خطاها به ترتیب:
(۱ نباید برگرداند، قلب‌ها (۳ هیچ (۴ خودپسندان (ص ۲ و ۳ عربی یازدهم)
۷۵. گزینه ۱ درست است.
رد سایر گزینه‌ها:
(۲ من شوم: هرکس ببوید (۳ سئل: پرسیده شد (۴ عین: چشم (ص ۴۰ و ۴۴ عربی دوازدهم - ص ۷ و ۱۹ عربی یازدهم)
۷۶. گزینه ۳ درست است.
ترجمه درست: دشنام‌گویی را خوار رها کن تا اهریمن خشمگین شود. (ص ۱۰ و ۱۱ و ۲۹ عربی یازدهم)
۷۷. گزینه ۲ درست است.
رد سایر گزینه‌ها:
(۱ أَعْجَبَهُ كَلَامَ أَنْوَشِرْوَانَ: از سخن انوشیروان خوشش آمد. أَلْفِي: دویست (۳ يُعْطُوا: بدهند (۴ يُعْطَى: بدهد، أَلْفِي: دویست/
آخر: پایان (ص ۴۰ عربی دوازدهم)
۷۸. گزینه ۴ درست است.
رد گزینه:
فعل ماضی یشیر، آثار است. (ص ۳۲ عربی یازدهم)
۷۹. گزینه ۱ درست است.
رد سایر گزینه‌ها:
أَعْتَقَ از باب إفعال است. (ص ۴۲ عربی دوازدهم)

۸۰. گزینه ۳ درست است.
رد سایر گزینه‌ها:
(۱) یقترَب به شکل یقترِب درست است. (۲) خمسين به شکل خمسينَ درست است. (۴) مصادِقَه به شکل مصادِقَه درست است. (ص ۳۸ عربی دوازدهم - ص ۲۶ و ۳۲ و ۳۳ عربی یازدهم)
۸۱. گزینه ۲ درست است.
منتظرین: حال است و منصوب.
رد سایر گزینه‌ها:
(۱) الصالحین اسم فاعل است و صفت و به تبعیت از موصوف خود، مجرور است با اعراب فرعی (۳) المؤمنات اسم فاعل است و مجرور به حرف جر / المؤمنین اسم فاعل است و مضاف‌إلیه و مجرور به یاء (۴) العمال اسم فاعل است و مضاف‌إلیه و مجرور (ص ۲۱ و ۲۹ عربی یازدهم)
۸۲. گزینه ۴ درست است.
الناس: فاعل است و مستثنی‌منه
رد سایر گزینه‌ها:
(۱) الطلاب اسم فعل ناقص است. (۲) الأعداء نایب فاعل است. (۳) صدیقات مفعول است. (ص ۴۳ عربی دوازدهم)
۸۳. گزینه ۳ درست است.
تخرَج از باب تفعّل است و دو حرف زائد دارد.
رد سایر گزینه‌ها:
(۱) یدافعون باب مفاعله است و یک حرف زائد دارد. (۲) أنشدنا باب إفعال است و یک حرف زائد دارد. (۴) تُفرِّق باب تفعیل است و یک حرف زائد دارد. (ص ۲۹ عربی یازدهم)
۸۴. گزینه ۲ درست است.
دماغ به معنای مغز است.
رد سایر گزینه‌ها:
(۱) شرح کلمه منقار است. (۳) شرح کلمه غشاء یا جناح است. (۴) شرح کلمه أنف است. (ص ۳۳ و ۳۴ عربی یازدهم)
۸۵. گزینه ۴ درست است.
اسم مبالغه بر وزن فَعَالٍ یا فَعَالَه می‌آید و بر «بسیاری» دلالت دارد. أمّاره اسم مبالغه است؛ به معنای بسیار امرکننده.
رد سایر گزینه‌ها:
(۱) ناهی و معین هر دو اسم فاعل هستند. (۲) خیر اسم تفضیل و الراحمین اسم فاعل است. (۳) الدّواب جمع کلمه دابّه به معنای چارپایان است و مسافرین اسم فاعل است. (ص ۲۳ عربی یازدهم)

تاریخ

۸۶. گزینه ۳ درست است.
بی‌نتیجه ماندن قرارداد ۱۹۱۹ میلادی این نکته را به انگلیسی‌ها یادآور شد که آگاهی مردم به‌خصوص بعد از ماجرای مشروطه بالا رفته و نمی‌توانند مانند هندوستان، ایران را به خاک بریتانیا اضافه کنند. در نتیجه مأموران انگلستان در ایران تصمیم گرفتند تا شخص مورد اعتماد خود را به حکومت برسانند تا از طریق او بتوانند به‌صورت غیرمستقیم اهداف خود را در ایران پیاده کنند؛ بنابراین انگلستان برای دستیابی به اهداف خود، درصدد تغییر حکومت ایران برآمد. (تاریخ دوازدهم درس ۷ ص ۹۲)
۸۷. گزینه ۴ درست است.
آیت‌الله شیخ فضل‌الله‌نوری، سوءاستفاده از نام آزادی و مشروطه را وسیله‌ای برای افزایش نفوذ غرب و غرب‌گرایان سکولار در اداره کشور می‌دانست و آنچه پس از مشروطه تا سلطنت پهلوی رخ داد، دقت و واقع‌بینی این دیدگاه را نشان داد. (تاریخ دوازدهم درس ۷ ص ۹۴)

۸۸. گزینه ۱ درست است.

ژاپنی‌ها با سختکوشی و برنامه‌ریزی دقیق خیلی زود، به موفق‌ترین قدرت پیشرو اقتصادی در جهان تبدیل شدند. تولید صنعتی این کشور در سال ۱۹۵۳م به میزان تولید سال‌های آغازین جنگ جهانی دوم رسید. (تاریخ دوازدهم درس ۸ ص ۱۱۲)

۸۹. گزینه ۲ درست است.

با سقوط برلین و اعلام تسلیم از سوی ژاپن، جنگ جهانی دوم به‌طور رسمی خاتمه یافت. (تاریخ دوازدهم درس ۸ ص ۱۰۹)

۹۰. گزینه ۳ درست است.

ژاپن از جامعه ملل خارج شد و به کشورهای همسایه، از جمله چین لشکرکشی کرد و به همراه آلمان و ایتالیا کشورهای محور را شکل دادند. (تاریخ دوازدهم درس ۸ ص ۱۰۴)

۹۱. گزینه ۱ درست است.

تاریخ‌نگاری عمومی: مؤلفان این دسته از آثار، نگارش تاریخ جهان را از آفرینش عالم آغاز می‌کردند و سپس به شرح زندگی حضرت آدم و دیگر پیامبران می‌پرداختند.

تک‌نگاری: در این نوع تاریخ‌نگاری، مؤلفان عموماً به اشاره فرمانروا، تاریخ زندگی او را به‌صورت متمرکز و ویژه توصیف، ثبت و ضبط می‌کردند. تاریخ‌نگاری محلی: یکی از مهم‌ترین گونه‌های تاریخ‌نگاری و یکی از گنجینه‌های مهم اطلاعات سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و نظامی و نیز جغرافیایی شهرها و مناطق ایران است. (تاریخ یازدهم درس ۱ ص ۴ تا ۶)

۹۲. گزینه ۴ درست است.

در گذشته، مورخان مانند مسعودی برای بررسی درستی و یا نادرستی برخی از اخبار و گزارش‌های تاریخی به مسافرت می‌رفتند و مکان رویدادها را از نزدیک بررسی می‌کردند. (تاریخ یازدهم درس ۲ ص ۱۴)

۹۳. گزینه ۲ درست است.

یثربیان برخلاف مکیان، روابط تجاری و سیاسی گسترده‌ای با قبایل و ساکنان دیگر شهرها و مناطق عربستان و کشورهای همسایه نداشتند. با فتح مصر (سال ۲۰ق)، سلطه و نفوذ سیاسی - نظامی امپراتوری روم شرقی در آن سرزمین از بین رفت و شام از خطر هجوم رومیان تا حدودی در امان ماند و زمینه برای پیشروی مسلمانان در دیگر مناطق آفریقا مهیا شد. (تاریخ یازدهم درس ۴ و ۵ ص ۳۱ و ۵۱)

۹۴. گزینه ۴ درست است.

حضرت محمد (ص) در سال دهم هجری مراسم حج را به همراه جمعیت زیادی از مسلمانان برگزار کرد. در آن زمان، بیشترین نگرانی آن حضرت مربوط به آینده امت اسلامی بود. از این رو، رسول خدا پس از پایان مراسم حج و هنگام بازگشت به مدینه، در مکانی به نام غدیر خم، طی خطبه‌ای طولانی، مهم‌ترین وصیت خود را ایراد کرد. آن حضرت در این خطبه، ضمن معرفی امام علی (ع) به جانشینی خویش، ختم نزول آیات قرآن و اتمام رسالت خود را اعلام کرد. (تاریخ یازدهم درس ۴ ص ۳۹)

۹۵. گزینه ۱ درست است.

نصیحت‌ها و کوشش‌های مسالمت‌آمیز امام علی (ع) برای بازداشتن مخالفان از سرکشی و جلوگیری از جنگ داخلی میان مسلمانان، به نتیجه نرسید و آن حضرت ناگزیر به دفع سرکشی‌ها و آشوبگری‌هایی شد که اشراف بنی‌امیه نقش مهمی در ایجاد آن داشتند. بدین منظور امام مرکز خلافت را از مدینه به کوفه منتقل و در سه جنگ جمل، صفین و نهروان با دشمنان مقابله کرد. برخی مسلمانان، از جمله طلحه و زبیر به شیوه امام علی (ع) در توزیع بیت‌المال اعتراض کردند و از آن حضرت خواستند که عرب و قریش را برتر از عجم و موالی قرار دهد. (تاریخ یازدهم درس ۴ ص ۴۵ و ۴۸)

جغرافیا

۹۶. گزینه ۱ درست است.

در پنجاه سال اخیر، تقاضای حمل‌ونقل مسافر و بار در جهان رشد چشمگیری داشته است. این تقاضا، هم به‌صورت کمتی، یعنی تقاضای افزایش مسیرها و ایستگاه‌ها (ساخت خطوط ریلی و احداث جاده، فرودگاه، بندر و...) و وسایل حمل‌ونقل مانند خرید قطار، هواپیما و ... و هم از نظر کیفی، یعنی بهبود سرعت، کاهش زمان و هزینه‌ها، رفاه و ایمنی بیشتر و ... بوده است. جغرافیای کاربردی (دوازدهم) صفحه ۵۹

۹۷. گزینه ۴ درست است.

با توجه به شکل، حمل و نقل هوایی از نظر سرعت حمل کالا مناسب‌تر از حمل و نقل ریلی و دریایی است. از نظر حجم کالا نیز، کالاهای سنگین و حجیم با شیوه حمل و نقل دریایی مناسب‌تر است؛ زیرا با وجود سرعت کمتر، هزینه کمتری در مقایسه با شیوه‌های حمل و نقل هوایی و ریلی دارد. به طور کلی سرعت حمل کالا باید با ملاحظات نوع کالا (فاسدشدنی و گران‌قیمت یا فله)، هزینه تمام‌شده و ... مطابقت داده شود. جغرافیای کاربردی (دوازدهم) صفحه ۶۲

۹۸. گزینه ۲ درست است.

محدودیت‌ها و موانع محیطی موجب می‌شود انسان‌ها برای کنترل محیط و شرایط خاص آن چاره‌اندیشی کنند و به ابداع روش‌های متنوعی بپردازند. در واقع، هر ناحیه شرایط خاصی را به انسان‌ها ارائه می‌کند و انسان‌ها در چارچوب آن شرایط، دست به عمل می‌زنند. برای مثال، مردم نواحی گرم و خشک یا نواحی بسیار سرد، برای کنترل محیط از روش‌های متفاوتی استفاده می‌کنند و می‌دانند که احداث راه‌آهن در کشوری که نواحی مرتفع و کوهستانی دارد، دشوارتر و پرهزینه‌تر از کشوری است که بیشتر زمین‌های آن پست و جلگه‌ای هستند و نیز، لازم است که در احداث فرودگاه به تجهیزات متناسب با شرایط آب‌وهوایی توجه داشت. جغرافیای کاربردی (دوازدهم) صفحات ۶۲ و ۶۳ و جغرافیای ناحیه‌ای (یازدهم) صفحه ۱۲

۹۹. گزینه ۱ درست است.

حمل و نقل چندوجهی یا چندمنظوره، ترکیبی از دو یا چند شیوه مختلف حمل و نقل است. امروزه برنامه‌ریزان تلاش می‌کنند که در برنامه‌های مختلف به جای یک شیوه حمل کالا از مبدأ تا مقصد، از دو یا چند شیوه استفاده شود تا بتوان زمان و هزینه حمل و نقل را به خوبی مدیریت کرد. برای مثال، تصمیم گرفته می‌شود که کالا به وسیله کامیون به محل کانتینرها برده شود و پس از قرار گرفتن در کانتینرها با قطار به سمت بندر حمل شود. سپس، با کشتی به بندر مقصد حمل گردد و از آنجا به کشتی‌ها و شناورهای کوچک منتقل و توزیع شود. مطالعات نشان می‌دهد که حمل و نقل چندوجهی هزینه‌های حمل و نقل را به‌طور مؤثری کاهش می‌دهد. جغرافیای کاربردی (دوازدهم) صفحه ۶۵

۱۰۰. گزینه ۴ درست است.

اتوبوس‌های برقی، برخلاف اتوبوس‌های تندرو سابقه‌ای بسیار طولانی دارند و هوا را آلوده نمی‌کنند و عمر موتورشان زیاد است. البته گسترش شبکه برق‌رسانی (انرژی جایگزین مطرح نشده است) برای آن‌ها، هزینه‌بر و نیاز به سرمایه گذاری دارد. (سرمایه‌گذاری آن در بلندمدت جبران می‌شود) به‌طور کلی این نوع حمل و نقل در کشور ما در مقایسه با حمل و نقل ریلی مانند مترو، مسافر بیشتری جابه‌جا نمی‌کند. جغرافیای کاربردی (دوازدهم) صفحات ۶۲، ۶۳، ۶۸ و ۶۹

۱۰۱. گزینه ۱ درست است.

دوچرخه وسیله‌ای مناسب برای سفرهای کوتاه و حداکثر تا ۵ کیلومتر مسافت در داخل شهرهاست. بنابراین تناسبی برای گسترش شهرها و حومه‌نشینی (که مربوط به افزایش فاصله و توسعه حمل و نقل است) ندارد. دوچرخه نه تنها آلاینده هوا نیست، بلکه استفاده از آن، تأثیر زیادی بر سلامت افراد می‌گذارد. جغرافیای کاربردی (دوازدهم) صفحات ۶۷ و ۶۹

۱۰۲. گزینه ۳ درست است.

زمانی که باد مواد نرمی را که در زیر یا لبه تخته‌سنگ‌ها قرار گرفته‌اند، تخریب و با خود حمل کند و بخش‌های سخت و مقاوم را باقی بگذارد، ستون‌هایی سنگی به شکل قارچ یا سایر اشکال به وجود می‌آیند که به آن‌ها «گرزدیو» گفته می‌شود. این اشکال نوعی اشکال حاصل از فرسایش بادی است. جغرافیای ناحیه‌ای (یازدهم) صفحات ۴۷ و ۴۸

۱۰۳. گزینه ۲ درست است.

فلات‌ها سرزمین‌های مرتفع و نسبتاً همواری هستند که در کوهستان‌ها محصور بوده و کناره‌های آن‌ها با شیب تند به نواحی پست متصل می‌شود. برخی فلات‌ها وسیع و برخی کم‌وسعت‌اند، اما کوه‌ها ناهمواری‌های برجسته و مرتفعی هستند که معمولاً دامنه‌های تند و قله برجسته دارند. فلات‌ها و کوه‌ها هر دو مرتفع‌اند، اما کوه دارای قله است و هرچه به سمت نوک آن می‌رویم، باریک‌تر می‌شود، ولی فلات، مرتفع و نسبتاً مسطح است. دشت‌ها سرزمین‌هایی پست و نسبتاً هموارند که در میان کوه‌ها یا در کنار سواحل و یا میان فلات‌ها و کف دره‌ها قرار گرفته‌اند. دشت‌ها از مهم‌ترین اشکال زمین هستند که با وسعت‌های مختلف، در همه قاره‌ها وجود دارند. آن‌ها بیش از یک‌سوم سطح زمین را پوشانده‌اند و نواحی عمده سکونت، زندگی و فعالیت انسان‌ها را تشکیل می‌دهند. جغرافیای ناحیه‌ای (یازدهم) صفحات ۳۸ و ۳۹

۱۰۴. گزینه ۳ درست است.

به‌طور کلی، بیابان‌ها بخش‌هایی از مناطق خشک هستند. برای بیابان نیز تعاریف متعددی ارائه شده است که در همه آن‌ها بر دو ویژگی بیابان تأکید می‌شود؛ کمبود بارش و تبخیر زیاد. با توجه به موقعیت جغرافیایی، بیابان‌ها را می‌توان به دو دسته اصلی طبقه‌بندی کرد: بیابان‌های گرم که در مجاورت مدار رأس‌السرطان یا رأس‌الجدی قرار گرفته‌اند و بیابان‌های سرد که در عرض‌های جغرافیایی بالا قرار دارند. جغرافیای ناحیه‌ای (یازدهم) صفحه ۳۳

۱۰۵. گزینه ۴ درست است.

هر ناحیه جغرافیایی دارای کانون یا مرکزی است که بیشترین عوامل وحدت و همگونی در آن وجود دارند. معمولاً هرچه از کانون یک ناحیه جغرافیایی دور می‌شویم و به‌طرف مرزهای آن حرکت می‌کنیم، به‌تدریج از عوامل همگونی آن ناحیه کاسته می‌شود و سرانجام، این عوامل در ناحیه جغرافیایی مجاور ناپدید می‌گردند. جغرافیای ناحیه‌ای (یازدهم) صفحه ۱۵

فلسفه و منطق

۱۰۶. گزینه ۴ درست است.

در ابتدا سوفیست به معنای دانشمند بود، اما به‌دلیل اینکه برخی از این افراد به جای دنبال کردن حقیقت و بیان واقع، در پی پیروزی بر رقیب بودند و در استدلال‌های خود از مغالطه استفاده می‌کردند، کم‌کم سوفیست معنای اصلی خود را از دست داد و به مغالطه‌کار تنزل پیدا کرد. فلسفه ۱ درس اول ص ۷

۱۰۷. گزینه ۳ درست است.

با تأمل فیلسوفانه در حوزه‌هایی مانند اخلاق، دین، تاریخ و فیزیک، شاخه‌هایی از فلسفه مانند فلسفه اخلاق، فلسفه دین، فلسفه تاریخ و فلسفه فیزیک شکل می‌گیرد. فلسفه ۱ درس دوم ص ۱۴

۱۰۸. گزینه ۱ درست است.

کسانی که در سیاست به لیبرالیسم گرایش دارند در برنامه‌های خود، نفع فرد را مقدم می‌دانند. مدارس دولتی و تعاونی‌ها با نظریه اصالت جامعه‌سازگاری دارند. برنامه‌ریزی‌های اجتماعی و بررسی آن‌ها در حوزه علم جامعه‌شناسی قرار دارد، نه در فلسفه جامعه‌شناسی. فلسفه ۱ درس دوم ص ۱۶

۱۰۹. گزینه ۳ درست است.

برخی انسان‌ها در انتخاب هدف دقت نظر ندارند و بیشتر، از دیگران دنباله‌روی می‌کنند. کسانی که اهل تفکر فلسفی هستند می‌خواهند چرایی باورهای خود را بیابند و اگر دلیل محکمی برای پذیرش آن نبود و باوری نادرست بود، آن را کنار می‌گذارند. انسان متفکر، افکار و عقایدی را که از نسلی به نسل دیگر رسیده و به‌صورت عادت درآمده است، بدون اینکه پشتوانه عقلی و منطقی محکمی داشته باشد، نمی‌پذیرد؛ نه اینکه هر آنچه که از نسل‌های پیشین رسیده است، کنار بگذارد. فلسفه ۱ درس سوم ص ۲۱

۱۱۰. گزینه ۴ درست است.

فیثاغورس ریاضیات را به‌گونه‌ای خاص با فلسفه و عرفان درآمیخت و لفظ فلسفه را برای نخستین بار به‌کار برد. شهرت هراکلیتوس به‌دلیل دو اندیشه او است؛ یکی وحدت اضداد و دیگری تغییر و تحول دائمی جهان. پارمنیدس برای نخستین بار به مفهوم «بودن» و «شدن» که از مفاهیم اصلی فلسفه هستند، توجه دقیق کرده و تفاوت آن دو را ذکر کرده است. فلسفه ۱ درس چهارم ص ۳۱

۱۱۱. گزینه ۳ درست است.

سقراط هر امری را مورد سؤال قرار می‌داد و روش خاص او برای مردم و به‌خصوص جوانان جذاب بود. او به مردم می‌آموخت که هر چیزی را مورد سؤال قرار دهند. همچنین جهالت افراد قدرتمند و سفسطه‌گر را به رخشان می‌کشید. از این رو، سقراط به چهره‌ای بسیار بحث‌برانگیز تبدیل شد و بسیاری از مردم او را دوست می‌داشتند و چون جهالت سوفسطائیان را نمایان می‌کرد، گروهی نیز از او بیزار بودند. فلسفه ۱ درس پنجم ص ۳۸

۱۱۲. گزینه ۱ درست است.

عقل به‌معنای قوه تفکر و استدلال همان کاربرد رایج بین مردم نیز هست که یکی از ابزارهای شناخت انسان است. فلسفه ۲ درس

هفتم ص ۵۳

۱۱۳. گزینه ۴ درست است.

فیلسوفان الهی می‌گویند بسیاری از فرشتگان (نه تمامی فرشتگان) که در کتاب‌های آسمانی و از جمله در قرآن کریم از آن‌ها یاد شده، همین موجودات عقلانی یعنی موجودات مجرد از ماده و جسم‌اند که در عالم عقول به سر می‌برند. فلسفه ۲ درس هفتم ص ۵۴

۱۱۴. گزینه ۲ درست است.

هراکلیتوس از حقیقتی به نام لوگوس سخن می‌گوید که هم به معنای یک وجود و حقیقت برتر و متعالی است و هم به معنای نطق و سخن و کلمه. از نظر او سخن و کلمه، ظهور و پرتو عقل متعالی و برتر است. همان‌طور که آنچه را که انسان در ذهن دارد با کلام ظاهر می‌کند و به دیگران می‌رساند، جهان و اشیاء نیز ظهور آن وجود و حقیقت متعالی و برتر هستند. فلسفه ۲ درس هفتم ص ۵۴

۱۱۵. گزینه ۴ درست است.

ارسطو به عقل به عنوان قوه استدلال انسان توجه ویژه‌ای کرد و توضیح داد که قوه عقل براساس کاری که انجام می‌دهد، به عقل نظری و عقل عملی تقسیم می‌شود و براساس آن، دانش بشری نیز به دو قسم دانش نظری و دانش عملی تقسیم می‌شود.

فلسفه ۲ درس هفتم ص ۵۵

۱۱۶. گزینه ۱ درست است.

ایران باستان یکی از کانون‌های اولیه عقل‌گرایی و خردورزی بوده است و حکیمان قدیم ایران، مردم را به عقل و خرد دعوت می‌کردند. حکیمان ایران باستان هم از عقل به عنوان یک وجود برتر و متعالی آگاه بوده‌اند و خدا را عقل کل نامیده‌اند و هم به عقل به عنوان دستگاه تعقل و تفکر و خردورزی اهمیت می‌داده‌اند. در اندیشه آنان، آفریدگار، مجموعه جهان را با عقل و خرد خود رهبری می‌کند و خدا جهان را براساس خرد می‌آفریند. آنان می‌گفتند مزدا که نام خدای جهان‌آفرین است، با خرد و اندیشه خود جان‌ها و جهانیان را خرد انسان‌ها را آفریده است. فلسفه ۲ درس هشتم ص ۵۹

۱۱۷. گزینه ۱ درست است.

در جهان اسلام، به دلیل توجه ویژه قرآن و پیامبر اکرم (ص) و ائمه اهل بیت و جایگاه ممتازی که عقل داشت، مخالفت صریح و مستقیم با عقل کمتر صورت می‌گرفت، ولی برخی جریان‌های فکری در دو شکل به مخالفت با عقل پرداختند. یک جریان دایره اعتبار و کارآمدی عقل را در عین پذیرش آن، تنگ و محدود می‌دانستند و جریان دیگر کسانی بودند که با فلسفه و منطق، تحت عنوان دستاوردی یونانی و غیراسلامی مخالفت می‌کردند. فلسفه ۲ درس هشتم ص ۶۰

۱۱۸. گزینه ۳ درست است.

در جهان اسلام عقل جایگاه ممتازی داشته و مخالفت صریح و مستقیم با عقل کمتر صورت گرفته است، اما برخی از جریان‌های فکری به دو شکل با عقل به مخالفت پرداختند: ۱- تنگ و محدود کردن دایره اعتبار و کارآمدی عقل در عین پذیرش آن ۲- مخالفت با فلسفه و منطق، تحت عنوان دستاوردی یونانی و غیراسلامی که به باور این مخالفان دانش فلسفه از یونان وارد جهان اسلام شده و در بردارنده عقاید کسانی مانند سقراط، افلاطون و ارسطو است و این عقاید با عقاید اسلامی سازگار نیست. در پاسخ به این مخالفان، فیلسوفان مسلمان می‌گویند که اولاً بسیاری از آرای این فیلسوفان با آموزه‌های اسلامی سازگار است و دیگر اینکه هر فردی می‌تواند وارد این شاخه از دانش بشود و در این دانش نیز مانند سایر دانش‌ها، استفاده از دستاوردهای متفکران دیگر، ضروری است. معیار اولیه پذیرش هر دانش و نظریه‌ای، استدلال عقلی است؛ نه یونانی یا ایرانی یا چینی بودن صاحب آن دانش. فلسفه ۲ درس هشتم ص ۶۲

۱۱۹. گزینه ۴ درست است.

در مرحله عقل بالملکه، عقل مفاهیم و قضایای بدیهی را درک می‌کند، مثلاً می‌داند که یک چیز نمی‌تواند هم باشد و هم نباشد، یعنی درک می‌کند که اجتماع دو نقیض محال است. فلسفه ۲ درس هشتم ص ۶۴

۱۲۰. گزینه ۳ درست است.

از نظر فیلسوفان مسلمان پذیرش هر اعتقاد و آیینی نیازمند استدلال عقلی است. عقل بهترین ابزار برای تفکر در آیات و روایات است. از نظر این فیلسوفان هرچند اساس پذیرش هر اعتقاد و آیینی، استدلال عقلی است، ولی آن‌ها راه کسب معرفت را منحصر به عقل نمی‌کنند، بلکه حس و شهود را هم معتبر می‌دانند. شهود وحیانی بالاترین مرتبه شهود است که به پیامبران اختصاص دارد و حقایقی را که پیامبران با شهود وحیانی به آن‌ها دست یافته‌اند، در اختیار ما انسان‌ها قرار می‌دهند.

فلسفه ۲ درس هشتم ص ۶۵

روان‌شناسی

۱۲۱. گزینه ۴ درست است.

ناتوانی در حل مسئله منجر به ناکامی می‌شود و ناکامی باعث پرخاشگری می‌شود. هر قدر شهروندان جامعه از مهارت‌های حل مسئله آگاه باشند، احتمال استفاده از روش‌های تهاجمی و پرخاشگری کمتر خواهد بود. (درس ۵)

۱۲۲. گزینه ۲ درست است.

شناخت و تعریف نوجوان از هویت خویش، مستلزم نسبت دادن ویژگی‌های دینی، ارزشی و اخلاقی به خویش است. او باید به خود بگوید چه خصوصیات اخلاقی، ارزشی و دینی دارد. (درس ۲)

۱۲۳. گزینه ۳ درست است.

به توانایی فرد برای یافتن محرک هدف در یک دوره زمانی طولانی، «گوش‌به‌زنگی» می‌گویند. مردم به‌طور مکرر از رسانه‌های جمعی هشدارهای متخصصین را در مورد کرونا شنیده‌اند و منتظر وقوع آن برای خود بوده‌اند، ولی نمی‌دانستند چه زمانی به وقوع خواهد پیوست. پس در این مثال کارکرد گوش‌به‌زنگی مدنظر است. مهم‌ترین علت کاهش گوش‌به‌زنگی خستگی است؛ یعنی بعد از مدتی مردم خسته شدند و آن را رها کردند.
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های ۲ و ۴: منحصر به فرد بودن هدف و عوامل انحرافی از عوامل مؤثر بر کارکرد جست‌وجو است؛ نه گوش‌به‌زنگی.
گزینه ۱: هشدار کاذب زمانی است که یک محرک غایب به‌اشتباه ردیابی شود که مثال ذکر شده چنین چیزی نیست. (درس ۳)

۱۲۴. گزینه ۲ درست است.

بررسی عبارات:

(الف) در این عبارت، چپستی حافظه بیان شده؛ پس توصیف است. (توصیف یعنی بیان دقیق و روشن مفهوم موردنظر)

(ب) در این عبارت، با ارائه یک توصیه و راهکار عملی، حافظه تحت کنترل قرار گرفته است.

(ج) در این عبارت، احتمال بهبود عملکرد حافظه دانش‌آموزان در آینده، در اثر مطالعه چندحسی پیش‌بینی شده است.

(د) در این عبارت، علت فراموشی اطلاعات در حافظه بیان شده؛ پس تبیین است. (در تبیین به بیان علت پدیده‌ها و چرایی آن‌ها می‌پردازیم). (درس ۱)

۱۲۵. گزینه ۴ درست است.

بازیابی اطلاعات از حافظه به نشانه‌های آن اطلاعات وابسته است. هرچه نشانه‌های بیشتری داشته باشیم، بازیابی بهتر انجام خواهد شد. در این مثال نیز وجود نقاشی، یکی از نشانه‌های مرتبط با فروشگاه موردنظر بوده که صرفاً زهر آن را به‌خاطر سپرده بود و در نتیجه بازیابی بهتری انجام داد. (درس ۴)

۱۲۶. گزینه ۴ درست است.

در تبیین فرآیند رشد اخلاقی می‌توان گفت که کودکان در ابتدا هیچ تصویری از کار خوب و بد ندارند، به همین دلیل مسئول رفتار خود نیستند و عنصر اخلاقی به حساب نمی‌آیند. (درس ۲)

۱۲۷. گزینه ۱ درست است.

انجام دادن همزمان تکالیف، کارایی توجه را کاهش می‌دهد. در عین حال، هر چقدر تکالیفی که همزمان انجام می‌دهیم شباهت بیشتری داشته باشند، آن‌ها را بهتر انجام می‌دهیم. همچنین هر چقدر دشواری دو کار کمتر باشد و در انجام آن‌ها مهارت بیشتری داشته باشیم، انجام همزمان آن‌ها بهتر خواهد بود. بنابراین شباهت بالا، دشواری کم و مهارت بالا اثر منفی توجه تقسیم‌شده را کاهش می‌دهند. (درس ۳)

۱۲۸. گزینه ۲ درست است.

تجربه گذشته، بر توانایی ما در حل مسئله تأثیر می‌گذارد. کسی که روش‌های حل مسئله را می‌داند، در موقعیت‌های جدید از آن‌ها برای حل مسئله استفاده می‌کند. تأثیر یادگیری‌های گذشته بر حل مسئله را انتقال می‌گویند.

دانش‌آموزی که در طول سال تحصیلی آزمون‌های متعددی می‌دهد، تجربه بیشتری کسب می‌کند و این تجارب در رویارویی با آزمون سراسری به او کمک خواهد کرد. در واقع یادگیری او از موقعیت‌های گذشته (آزمون‌های در طول سال) به موقعیت جدید (آزمون سراسری) انتقال می‌یابد. (درس ۵)

۱۲۹. گزینه ۲ درست است.

مهم‌ترین دلیل دشواری پیش‌بینی و کنترل در علم روان‌شناسی، پیچیدگی و دشواری توصیف و تبیین در موضوعات مختلف این علم است. مثلاً انسان و رفتارهای او به‌عنوان موضوعی برای بررسی‌های علمی در روان‌شناسی دارای ابعاد و ویژگی‌های مختلف و بسیار پیچیده‌ای است که باعث دشواری توصیف و تبیین آن‌ها می‌شود. (درس ۱)

۱۳۰. گزینه ۱ درست است.

راه رفتن، یادداشت‌برداری، برجسته کردن مفاهیم، خلاصه‌نویسی، رسم نمودار و حرکاتی از این قبیل بسیار مفید است و استفاده از چند روش حرکتی نامیده می‌شود.

در بسط معنایی با استفاده از مثال‌های بیشتر، مفهوم موردنظر بهتر از سایر مفاهیم در ذهن می‌ماند.

منظور از تمایزبخشی، برجسته کردن تفاوت‌های دو مفهوم به لحاظ ظاهری و معنایی است.

بررسی سایر فنون:

مرور کارآمد: برای کنترل اثر گذشت زمان باید اطلاعات را مرور کنیم و در هر بار مرور مطالب، به یک مفهوم جدید برسیم.

ساماندهی مطالب: منظور از ساماندهی، نظم‌بخشی و قفسه‌بندی اطلاعات است که باعث می‌شود مطالب راحت‌تر پیدا شوند.

رمزگردانی معنادار: اگر از معانی مختلف برای به‌خاطر سپردن یک مطلب استفاده کنیم، دیرتر فراموش می‌شود. (درس ۴)

۱۳۱. گزینه ۱ درست است.

سبک تصمیم‌گیری منطقی نه‌تنها در عوامل زیربنایی با سایر سبک‌ها فرق دارد، بلکه تابع یک روش قاعده‌مند و منظم است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲ مربوط به سبک اجتنابی، گزینه ۳ مربوط به سبک وابسته و گزینه ۴ مربوط به سبک احساسی است. (درس ۶)

۱۳۲. گزینه ۴ درست است.

همه عبارات ذکر شده درست هستند، اما گزینه ۴ شباهت بین تصمیم‌گیری و حل مسئله است، نه تفاوت آن‌ها. (درس ۶)

۱۳۳. گزینه ۳ درست است.

ناتوانی در حل مسئله، وضعیت عاطفی ناخوشایندی را ایجاد می‌کند که ناکامی نام دارد. ناکامی خود باعث پرخاشگری می‌شود.

ناتوانی در حل مسئله علاوه بر ناکامی باعث فشار روانی هم می‌شود.

وقتی در موقعیتی باشیم که حتماً باید تصمیم بگیریم، اما قادر به تصمیم‌گیری نباشیم، حالت عاطفی ناخوشایندی را تجربه

می‌کنیم که تعارض نام دارد. (درس ۶)

۱۳۴. گزینه ۱ درست است.

در هر موقعیت مسئله، با دو حالت وجود مسئله (وضعیت موجود) و حالت دسترسی به راه‌حل (وضعیت مطلوب) مواجه هستیم.

در این روش، حل‌کننده مسئله تلاش می‌کند فاصله این دو وضعیت را کاهش دهد. به‌عنوان مثال وقتی قطعه‌های دور پازل

گذاشته می‌شود، بین دو وضعیت فاصله کمتر شده است و همین‌طور وقتی قطعه‌های بعدی گذاشته می‌شود، فاصله تا وضعیت

مطلوب کمتر و کمتر می‌شود. (درس ۵)

۱۳۵. گزینه ۳ درست است.

سبک تصمیم‌گیری مریم از نوع وابسته است؛ یعنی به جای فکر کردن، از دیگران کورکورانه اطاعت می‌کند. در این روش دلیل

انتخاب فرد این است که دیگران چنین تصمیمی گرفته‌اند. (درس ۶)

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان بنش آموزش کشور

آزمون‌های آزمایشی سنجش

ویژه آمادگی
دانش آموزان
پایه دوازدهم

آنلاین و حضوری

۱۴ نوبت آزمون

۴

نوبت آزمون
جامع

۸

نوبت آزمون
مرحله ای

۲

نوبت آزمون
تابستانه

صدای داوطلب ۹۶۶ ۴۲ ۰۲۱- | ثبت نام گروهی دبیرستان ها ۳- ۷۹۱ ۴۴ ۸۸۸ ۰۲۱-

sanjeshserv.ir | sanjesheducationgroup | @sanjeshserv